

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 422/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. L., M., ktorou namieta porušenie základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Sd/76/2007 z 12. októbra 2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 So 3/2008 z 21. februára 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2008 doručená sťažnosť Ing. P. L., ktorou namieta porušenie základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48

ods. 2 ústavy a práva, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Sd/76/2007 z 12. októbra 2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 So 3/2008 z 21. februára 2008.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta administratívny postup orgánov Slovenskej republiky pri priznávaní starobného dôchodku, a to najmä Sociálnej poisťovne a následne súdov Slovenskej republiky. Postup a rozhodnutie namietaného krajského súdu a najvyššieho súdu považuje sťažovateľ za nedostatočné a v tomto kontexte cíti aj krivdu, že nie je mu vyplácaný starobný dôchodok v ňom požadovanej výške. Sťažovateľ inicioval viacero konaní vedených Sociálnou poisťovňou a následne na všeobecných súdoch, kde si uplatňoval jednak civilné a správne nároky z dôvodu, že mu nebol správne vyplatený starobný dôchodok. Naposledy tak učinil odvolaním proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 Sd/76/2007 z 12. októbra 2007, ktorý bol rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7 So 3/2008 čiastočne zmenený, následne zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie Sociálnej poisťovni a vo zvyšku výroku potvrdený.

Sťažovateľ pomerne detailne popisuje svoj postup pri uplatňovaní si práv pred orgánmi Slovenskej republiky, z ktorého však len ťažko zistiť namietaný záver, ako majú byť označené ústavné práva porušené. O rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré malo podľa názoru sťažovateľa porušiť označené ústavné právo sa po právnej stránke zmieňuje sťažovateľ len veľmi sporadicky. Sťažovateľ napríklad o rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré je napádané, uvádza:

„Súhlasím s právnym názorom súdu 2. stupňa (str. 3 prvý odstavec zhora), že súd mohol preskúmať uvedené rozhodnutie iba z hľadiska priznaného zvýšenia k dôchodku, t.j. či suma zvýšenia vo vzťahu k základnému rozhodnutiu bol správne určená. Základom odvolania je však práve to, že namietam vadné základné rozhodnutie !!! Predsa základné rozhodnutie odporkyne zo dňa 17. 11. 2006 bolo súdom 3 Sd 187/2006 právoplatne zrušené a vadné náhradné základné rozhodnutie zo dňa 17. 9. 2007 je vecou sp. zn. 5 Sd 117/2007, v ktorej súd ešte nerozhodol !!! Nie je takéto neprávoplatné rozhodnutie len stanovisko

odporkyne? A aké sú to nestranné a spravodlivé súdy, keď berú za bernú mincu takéto účelové a vadné stanovisko odporkyne, hoci som sa ešte k tomuto stanovisku odporkyne nevyjadril, lebo mi odporkyňa dala chýbajúce podklady až 20. 12. 2007?“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd na základe jeho sťažnosti vyslovil nálezom porušenie označených práv a slobôd v predmetnom konaní rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Sd/76/2007 z 12. októbra 2007 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7 So 3/2008 z 21. februára 2008, tieto rozhodnutia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, a zároveň mu priznal primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ zároveň žiada, aby ústavný súd nálezom prikázal Sociálnej poisťovni zvýšiť starobný dôchodok na požadovanú sumu.

II.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V súvislosti s odmietnutím sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd uvádza, že o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť

k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh možno preto považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, III. ÚS 54/06, III. ÚS 314/06).

Podstatou námietok sťažovateľa je to, že sa sťažuje na postup Sociálnej poisťovne, ktorá podľa jeho názoru urobila chybu tým, že zle vypočítala starobný dôchodok. Sťažovateľ sa domáhal preskúmania predmetného rozhodnutia Sociálnej poisťovne na krajskom súde, ktorý rozhodnutie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Následne sťažovateľ podal odvolanie najvyššiemu súdu, ktorý rozhodnutie krajského súdu v potvrdzujúcej časti zmenil a následne predmetné rozhodnutia Sociálnej poisťovne zrušil a vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok potvrdil.

Sťažovateľ vidí nezákonnosť postupu všeobecných súdov pri rozhodovaní vo veci v tom, že nesprávne posúdili skutkový stav pri započítaní pohľadávky, ktorú má sťažovateľ voči Sociálnej poisťovni. Následne cíti nespravodlivosť s rozhodnutím všeobecných súdov a poukazuje aj na zdĺhavosť riešenia jeho problému so starobným dôchodkom, ktorý trvá podľa názoru sťažovateľa 11 rokov.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu nie je ústavný súd súčasťou systému všeobecných súdov, nie je im súdom nadriadeným, a teda mu neprislúcha zasahovať do ich právomoci, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zaoberať sa porušením bežných práv fyzických alebo právnických osôb, chránených „bežnými zákonmi“, pokiaľ také porušenie neznamená zároveň porušenie ústavou

zaručeného práva alebo slobody. Postup v súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu a výklad iných než ústavných predpisov a ich aplikácia pri riešení konkrétnych sporov sú záležitosťami všeobecných súdov. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

V tomto zmysle ústavný súd preskúmal sťažnosťou napadnuté postupy a rozhodnutia orgánov verejnej moci a dospel k záveru, že (i) vo vzťahu k Sociálnej poisťovni a krajskému súdu je sťažnosť neprípustná podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, lebo voči ním má kompetenciu najvyšší súd, a (ii) vo vzťahu k najvyššiemu súdu je sťažnosť neprípustná preto, lebo jeho rozhodnutím neboli porušené základné práva sťažovateľa, ale len tým, že tento príslušný súd nerozhodol v súlade s právnym názorom sťažovateľa. Ústava negarantuje právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka konania. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom štátneho orgánu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Je na mieste dodať, že namietaný čl. 39 ústavy negarantuje žiadne konkrétne právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, ako sa toho domáha sťažovateľ, ale toto právo ponecháva na vymedzenie zákonom (čl. 51 ústavy), v rámci ktorého sa pohybovala aj rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu.

Ústavný súd dodáva, že taktiež nevidí porušenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože podľa vyjadrenia sťažovateľa (prvý odsek V. časti na str. 4 sťažnosti, pozn.) súdne konanie trvalo od 6. júla 2007, keď bola podaná žaloba na krajskom súde proti

predmetnému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, a vec bola právoplatne skončená 23. marca 2008, čo je zlučiteľné s konformným výkladom tohto práva. V tejto súvislosti treba dodať, že sťažovateľ aj v tomto smere nevyužil všetky prostriedky pred jednotlivými orgánmi verejnej moci, ktoré mu náš platný právny poriadok poskytuje (žaloba pre nečinnosť, či sťažnosť predsedovi súdu a pod.), preto sa sťažnosťou z pohľadu ústavnoprávneho v tomto smere nezaoberal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nevidel porušenie ústavou zaručených práv a slobôd sťažovateľa, a skutočnosť, že sa nestotožňuje so závermi najvyššieho súdu, nemôže zakladať odôvodnenosť sťažnosti podanej ústavnému súdu, preto ústavný súd návrh sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde bez ústneho pojednávania a bez prítomnosti účastníkov a ustanovenia advokáta odmietol, ako zjavne neopodstatnený.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2008